Akademik Umutsuzluk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Umutsuzluk Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16581

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i (AUÖ), bireylerin akademik ya?amlar?na dair olumsuz beklentilerini, yetersizlik hislerini ve gelecekteki akademik hedeflerine ula?ma konusundaki inanç eksikli?ini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçe?in geli?tirilme çal??mas?, 2020 y?l?nda Murat Gökalp ve Fatih Soykan taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, özellikle yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin ya?ad??? akademik ba?lama özgü umutsuzluk düzeyini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu ölçek, genel umutsuzluk kavram?ndan farkl? olarak, akademik ba?ar?s?zl?k beklentisi ve ö?renme süreçlerine dair motivasyon kayb? gibi spesifik alanlar? de?erlendirir.

Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsaml? bir madde havuzu olu?turulmas?, uzman görü?leri al?nmas? ve ard?ndan geçerlik (Geçerlik) ve güvenirlik (Güvenirlik) analizlerinin yap?lmas?n? içermi?tir. AUÖ, e?itim psikolojisi ve rehberlik alanlar?nda ö?rencilerin risk alt?ndaki durumlar?n? tespit etme ve akademik müdahale programlar? tasarlama aç?s?ndan önemli bir katk? sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Akademik Umutsuzluk, Psikometrik Ölçek, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Yüksekö?retim, Akademik Ba?ar?.

Yazarlar

Murat GÖKALP, Fatih SOYKAN

Amaç

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i (AUÖ), özellikle üniversite ve yüksekö?retim kurumlar?ndaki ö?renciler aras?nda yayg?n olarak gözlemlenen akademik hedeflerle ilgili motivasyon kayb? ve olumsuz beklentiler durumunu nicel olarak ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in temel amac?, bireylerin akademik geleceklerine yönelik alg?lad?klar? çaresizlik ve umutsuzluk derecesini belirleyerek, bu duygusal ve bili?sel durumun akademik performans ve genel iyi olu? üzerindeki etkilerini ara?t?rmakt?r.

Bu araç, ara?t?rmac?lara ve e?itim profesyonellerine, akademik ortamda risk alt?nda olan ö?rencileri erken te?his etme ve onlara yönelik spesifik rehberlik ve psikolojik dan??manl?k hizmetleri geli?tirme imkân? sunar. Ölçek, genel umutsuzluktan farkl? olarak, akademik ba?lamdaki ba?ar?s?zl?k at?flar?na odaklanmaktad?r.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i, akademik ba?lamda ortaya ç?kan umutsuzluk yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel ve duygusal bile?enleri içerir ve ö?rencinin akademik hedeflerine ula?ma yetene?ine dair kal?c? ve olumsuz beklentiler geli?tirmesiyle karakterize edilir. Ölçek, genellikle akademik görevlere kar?? hissedilen çaresizlik, gelecekteki akademik ba?ar?s?zl?k beklentisi ve akademik çabalar?n sonuç vermeyece?ine dair inanç gibi alt boyutlar? kapsar.

Ölçek, akademik umutsuzlu?un, bireyin akademik motivasyonunu, ö?renme stratejilerini ve genel psikolojik sa?l???n? nas?l etkiledi?ini anlamak için teorik temellere dayan?r. Bu ba?lamda, yap?, ö?rencinin akademik sonuçlar? üzerindeki kontrol alg?s?n? (lokus kontrolü) ve akademik hedeflere ula?mada kar??la??lan engeller kar??s?ndaki y?lg?nl???n? yans?t?r.

Geçerlik

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?, ölçe?in akademik umutsuzluk yap?s?n? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek amac?yla kapsaml? geçerlik analizlerini içermi?tir. Çal??mada, öncelikle uzman görü?leri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r. Yap? geçerli?i ise Faktör Analizi yöntemleriyle test edilmi?tir.

Geli?tirme çal??mas?nda (Gökalp & Soykan, 2020), ölçe?in faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?u gösterilmi?tir. Ayr?ca, ay?rt edici geçerli?i sa?lamak amac?yla, ölçek puanlar?n?n, akademik motivasyon ve genel ya?am doyumu gibi ilgili ancak farkl? yap?larla beklenen yönde ili?kiler sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, AUÖ'nün akademik umutsuzluk kavram?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Gökalp ve Soykan (2020) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek alfa katsay?s? de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y?, yani akademik umutsuzlu?u, tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??malar? da yap?lm?? olabilir. Yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in akademik ba?lamdaki duygusal ve bili?sel durumlar? stabil ve güvenilir bir biçimde de?erlendirebildi?ini kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??mas?nda, öncelikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile ölçe?in madde yap?s? incelenmi?, ard?ndan elde edilen faktör yap?s?n?n do?rulanmas? için Do?rulay?c?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

Analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u ve akademik umutsuzlu?un farkl? yönlerini temsil eden alt faktörlere ayr?ld??? tespit edilmi?tir (Örne?in, Akademik Ba?ar?s?zl?k Beklentisi, Akademik Çaresizlik Hissi gibi). DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri sunarak, belirlenen faktör yap?s?n?n veri setine uygunlu?unu ve teorik olarak anlaml?l???n? teyit etmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme

Format: Ölçek, genellikle be?li veya dörtlü Likert tipi derecelendirme format?nda sunulur. Kat?l?mc?lar, maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: Yüksekö?retim ö?rencileri (Üniversite ö?rencileri).

Ya? Grubu: Genç yeti?kinler (18-25 ya? aral???, üniversite ö?renci popülasyonuna uygun).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, lisans ve/veya ön lisans düzeyindeki ö?rencilerin akademik çevreye özgü umutsuzluk düzeylerini ölçmek üzere standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Bireylerin akademik durumlar?na ili?kin ki?isel duygu ve dü?üncelerini yans?tan maddelerden olu?ur.

Anahtar Kelimeler

Akademik Kayg?, Ö?renci Refah?, Psikometrik Özellikler, Faktör Analizi, Üniversite Ö?rencileri, Umutsuzluk Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Ara?t?rmac?n?n ORCID numaras?, kaynak makalede belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n e-posta adresi mevcuttur.

Yaz??ma Adresi: Murat GÖKALP (gokalpm@omu.edu.tr)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas? **2020** y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar?n izninin al?nmas? gerekmektedir. ?zin ve kullan?m ko?ullar? hakk?nda detayl? bilgi almak için sorumlu yazar Murat Gökalp ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Temel Kaynak/Referans:

Gökalp, M., ve Soykan, F. (2020). Akademik Umutsuzluk Ölçe?i: Geli?tirilmesi, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *MANAS Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi, 9*(2) , 741-751. doi: 10.33206/mjss.562714

Makalenin orijinal tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: akademik-umutsuzluk-olcegi-toad.pdf

Akademik Umutsuzluk Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, yazar?n izniyle ve yay?nlanm?? makaleye ba?vurularak elde edilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM